

**FOLKETINGET
STATSREVISORERNE**

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

**Marts 2023
– 14/2022**

**Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger**

Skifteretternes tilsyn med konkursboer

14/2022

Beretning om

skifteretternes tilsyn med konkursboer

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2023

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Justitsministeren afgiver en redegørelse med udtalelse fra Danmarks Domstole til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministerens redegørelse.

På baggrund af ministerens redegørelse og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i juni 2023.

Ministerens redegørelse, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorernes eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorernes Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2022, som afgives i februar 2024.

Statsrevisorernes bemærkning tager udgangspunkt i denne karakterskala:

Karakterskala

Positiv kritik	<ul style="list-style-type: none">• finder det meget/særdeles positivt• finder det positivt• finder det tilfredsstillende/er tilfredse med
Kritik under middel	<ul style="list-style-type: none">• finder det ikke helt tilfredsstillende
Middel kritik	<ul style="list-style-type: none">• finder det utilfredsstillende/er utilfredse med• påpeger/understreger/henstiller/forventer• beklager/finder det bekymrende/foruroligende
Skarp kritik	<ul style="list-style-type: none">• kritiserer/finder det kritisabelt/kritiserer skarpt/indskærper• påtaler/påtaler skarpt
Skarpeste kritik	<ul style="list-style-type: none">• påtaler skarpt og henleder særligt Folketingets opmærksomhed på

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf.: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til:

Stibo Complete lager og logistik
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg

Tlf.: 4322 7300
kundeservice@stibocomplete.com
http://www.stibocomplete.dk

ISSN 2245-3008
ISBN trykt 978-87-7434-802-3
ISBN online 978-87-7434-803-0

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om skifteretternes tilsyn med konkursboer

Statsrevisorerne har anmodet om denne undersøgelse af, om skifteretterne fører et tilstrækkeligt tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer.

Hvis en skyldner ikke kan betale sine regninger til tiden, kan skyldneren blive begæret konkurs. Skyldneren selv og en kreditor, som har penge til gode hos skyldneren, kan indsende en konkursbegæring til skifteretten. Skifteretten indleder en konkursbehandling ved at udpege én eller flere kuratorer. Det er kurators opgave at varetage interesserne for de kreditorer, som har penge til gode hos skyldneren.

Skifteretterne har i perioden 2016-2021 årligt afsluttet 5.400-8.500 konkursboer. Justitsministeren har fastsat regler for, at skifteretterne skal føre et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. Skifteretterne har ifølge konkursloven desuden pligt til at føre løbende tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Tilsynet omfatter alle konkursboer.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at skifteretterne ikke i tilstrækkeligt omfang har ført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at skifteretterne kun har udtaget 0,4 % af de afsluttede konkursboer til eftersyn i perioden 2016-2021. Det svarer til, at kun 164 ud af de 40.659 afsluttede konkursboer er udtaget til eftersyn.

Hertil kommer, at skifteretterne havde bemærkninger til 33 % af de 164 konkursboer, der var udtaget til eftersyn. Dette tilsiger, at skifteretterne bør øge hyppigheden og antallet af eftersyn af konkursboer.

Statsrevisorerne

20. marts 2023

Mette Abildgaard
Leif Lahn Jensen
Mikkel Irminger Sarbo
Serdal Benli
Lars Christian Lilleholt
Monika Rubin

Statsrevisorerne har hæftet sig ved følgende undersøgelsesresultater:

- Skifteretterne dokumenterer ikke systematisk gennemførelsen af tilsynet med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Derfor har Rigsrevisionen ikke kunnet vurdere, om omfanget af skifteretternes tilsyn er tilfredsstillende.
- Sagsbehandlingstiden for konkursboer er faldet fra 16,8 måneder i 2016 til 14,4 måneder i 2021.
- Kurators gennemsnitlige tidsforbrug i et konkursbo er 54 timer, og kurators gennemsnitlige vederlag er ca. 115.000 kr.
- Der er udbetalt dividende til første niveau af kreditorer i konkursordnen i alle 138 konkursboer, som Rigsrevisionen har gennemgået, og som indeholder oplysninger om dividende. Dividenden dækker omkostninger ved behandling af konkursboet, herunder kurators vederlag. I gennemsnit har det første niveau af kreditorer fået dækket 99,5 % af deres krav.

Rigsrevisionens anbefaler, at de skifteretter, som sjældent udtager eller slet ikke har udtaget konkursboer til eftersyn, bør øge hyppigheden og andelen af konkursboer, som udtages til eftersyn. Statsrevisorerne er enige i, at dette bør sikres.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og konklusion	1
1.1. Formål og konklusion	1
1.2. Baggrund	4
1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning	5
2. Skifteretternes tilsyn med konkursboer	8
2.1. Skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer	8
2.2. Skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold	14
2.3. Sagsbehandlingstiden for konkursboer samt kurators tidsforbrug og vederlag	16
2.4. Udbetaling af dividende	19
Bilag 1. Statsrevisorernes anmodning	21
Bilag 2. Metodisk tilgang	22

Undersøgelsen er en statsrevisoranmodning, og Rigsrevisionen afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 8, stk. 1, og § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionens mandat til at gennemføre undersøgelsen følger af § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3 i rigsrevisorloven.

Beretningen vedrører finanslovens § 11. Justitsministeriet.

I undersøgelsesperioden 2016-2021 har der været følgende ministre:

Søren Pind: juni 2015 - november 2016

Søren Pape Poulsen: november 2016 - juni 2019

Nick Hækkerup: juni 2019 - maj 2022

Beretningen har i udkast været forelagt Justitsministeriet og Danmarks Domstole, hvis bemærkninger i videst muligt omfang er afspejlet i beretningen.

1. Introduktion og konklusion

1.1. Formål og konklusion

1. Denne beretning handler om skifteretternes tilsyn med konkursboer.

2. Hvis en skyldner (en person eller en virksomhed) ikke kan betale sine regninger til tiden, kan skyldneren blive begæret konkurs – medmindre problemet med at betale er forbigående. Både skyldneren selv og en kreditor (en person, en virksomhed eller det offentlige), som har penge til gode hos skyldneren, kan indsende en konkursbegæring til skifteretten.

Når skifteretten indleder en konkursbehandling, udpeger skifteretten én eller flere kuratorer. Det er kurators opgave at varetage interesserne for de kreditorer, som har penge til gode hos skyldneren, bl.a. ved at sikre konkursboets aktiver og realisere aktiverne bedst muligt. Når aktiverne er realiseret, bliver midlerne fordelt mellem kreditorerne.

3. Skifteretterne har ifølge konkursloven pligt til at føre tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Det betyder, at kurator fremmer behandlingen af konkursboet mest muligt, og at de enkelte skridt i kurators behandling sker, så snart det er muligt og forsvarligt. Justitsministeriet har desuden fastsat regler for skifteretternes tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. Ifølge reglerne skal skifteretterne således føre tilsyn med kurator på 2 forskellige måder:

- Et **stikprøvebaseret tilsyn** med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. Det sker ved, at skifteretterne stikprøvevis udtager konkursboer til eftersyn.
- Et **løbende tilsyn med**, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Tilsynet omfatter alle konkursboer.

Konkursbo

Et konkursbo er en selvstændig juridisk person, som opstår, når en person eller virksomhed tages under konkursbehandling. Konkursboet består af den pågældendes aktiver og passiver.

Kurator

En kurator varetager kreditorernes interesser. Der er ikke krav om, at kurator skal have en særlig uddannelse, men det er oftest en advokat.

Realisering af aktiver

Aktiver kan fx være bygninger og maskiner. Kurator realiserer aktiverne ved at sælge dem.

Udbetaling af dividende

De realiserede aktiver udbetales til kreditorerne i en bestemt rækkefølge. Rækkefølgen kaldes *konkursordenen* og er fastsat i konkurslovens kapitel 10. De enkelte niveauer i konkursordenen er ikke ligestillede, men alle kreditorer på samme niveau er ligestillede. Kreditorer på samme niveau vil således modtage den samme procentdel af deres anmeldte krav. Denne procentdel kaldes også *dividende*. Først når alle kreditorer på et niveau har fået 100 % af deres anmeldte krav, betales der dividende til kreditorerne på næste niveau.

4. Rigsrevisionen har igangsat undersøgelsen i marts 2022 på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne, jf. bilag 1. Formålet med undersøgelsen er at besvare følgende spørgsmål:

- Har skifteretterne i tilstrækkeligt omfang gennemført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer?
- Hvad er omfanget og karakteren af skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold?
- Hvad er sagsbehandlingstiden og kurators tidsforbrug og vederlag for behandling af konkursboer?
- I hvilket omfang er der udbetalt dividende til de forskellige kreditorer?

Hovedkonklusion

Rigsrevisionen vurderer, at nogle skifteretter ikke i tilstrækkeligt omfang har ført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. I gennemsnit giver hvert tredje af de stikprøvebaserede tilsyn anledning til bemærkninger til kurator – for nogle skifteretter er andelen endnu højere. Til trods for denne relativt høje andel af bemærkninger er omfanget af tilsynet i nogle skifteretter begrænset, og én skifteret har slet ikke ført tilsyn. Konsekvensen af, at nogle skifteretter ikke i tilstrækkeligt omfang har ført tilsyn, er, at det øger risikoen for, at skifteretterne ikke opdager, hvis kurator ikke overholder de gældende regler, fx hvis kurator ikke holder midlerne i konkursboet adskilt fra sin egen økonomi.

Justitsministeriets regler om skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer præciserer ikke omfanget af tilsynet nærmere. Da undersøgelsen viser, at en relativt høj andel af de stikprøvebaserede tilsyn giver anledning til bemærkninger, anbefaler Rigsrevisionen, at de skifteretter, som sjældent udtager eller slet ikke har udtaget konkursboer til eftersyn, øger hyppigheden af tilsynet. Rigsrevisionen anbefaler også, at de skifteretter, som har udtaget en relativt lille andel af konkursboer til eftersyn, udtager flere konkursboer til eftersyn.

Skifteretterne skal løbende føre tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold, og tilsynet skal omfatte alle konkursboer. Skifteretterne har haft bemærkninger til kurators behandling af konkursboet i 18 af de 170 konkursboer, som Rigsrevisionen har gennemgået. Rigsrevisionen kan ikke vurdere, om omfanget af tilsynet er tilfredsstillende, da skifteretterne ikke systematisk dokumenterer gennemførelsen af tilsynet.

Sagsbehandlingstiden for konkursboer er faldet fra 16,8 måneder i 2016 til 14,4 måneder i 2021.

Ca. $\frac{2}{3}$ af de 170 konkursboer, som Rigsrevisionen har gennemgået, er relativt små. Her er kurators tidsforbrug under 30 timer, og kurators vederlag er under 60.000 kr. Enkelte konkursboer er relativt store, og i det største konkursbo har kurator et timeforbrug på op mod 1.000 timer og et vederlag på ca. 2 mio. kr. I gennemsnit er kurators tidsforbrug 54 timer, og kurators vederlag er ca. 115.000 kr.

I de 138 konkursboer, der indeholder oplysninger om dividende, er der i alle tilfælde udbetalt dividende til det første niveau af kreditorer i konkursordenen. Dividenden dækker omkostninger ved behandling af konkursboet, herunder kurators vederlag. I gennemsnit har det første niveau af kreditorer fået dækket 99,5 % af deres krav. Der er i færre tilfælde udbetalt dividende til de kreditorer, der kommer senere i konkursordenen.

1.2. Baggrund

5. I Danmark er der 24 retskredse, som alle har en skifteret. Skifteretterne tager sig bl.a. af konkursbehandling. I retskredsene i Storkøbenhavn (Frederiksberg, Glostrup, København og Lyngby) er det dog Sø- og Handelsretten, der tager sig af konkursbehandling. Derfor opgøres antallet af skifteretter til 21.

Konkursdekret

Skifterettens meddelelse til offentligheden om, at en person eller en virksomhed tages under konkursbehandling.

Skifteretterne indleder en egentlig konkursbehandling ved at afsige et konkursdekret. Skifteretterne har i perioden 2016-2021 årligt afsluttet 5.400-8.500 konkursboer, som er indledt med et konkursdekret.

Straks efter at et konkursdekret er afsagt, udpeger skifteretten én eller flere kuratorer. Skifteretten udpeger oftest kurator efter indstilling fra kreditor. Det er kurators opgave at varetage interesserne for de kreditorer, som har penge til gode hos skyldneren, bl.a. ved at sikre konkursboets aktiver og realisere aktiverne bedst muligt.

Regelgrundlaget for skifteretternes tilsyn med kurator

Konkurslovens kapitel 15 fastsætter regler for skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold.

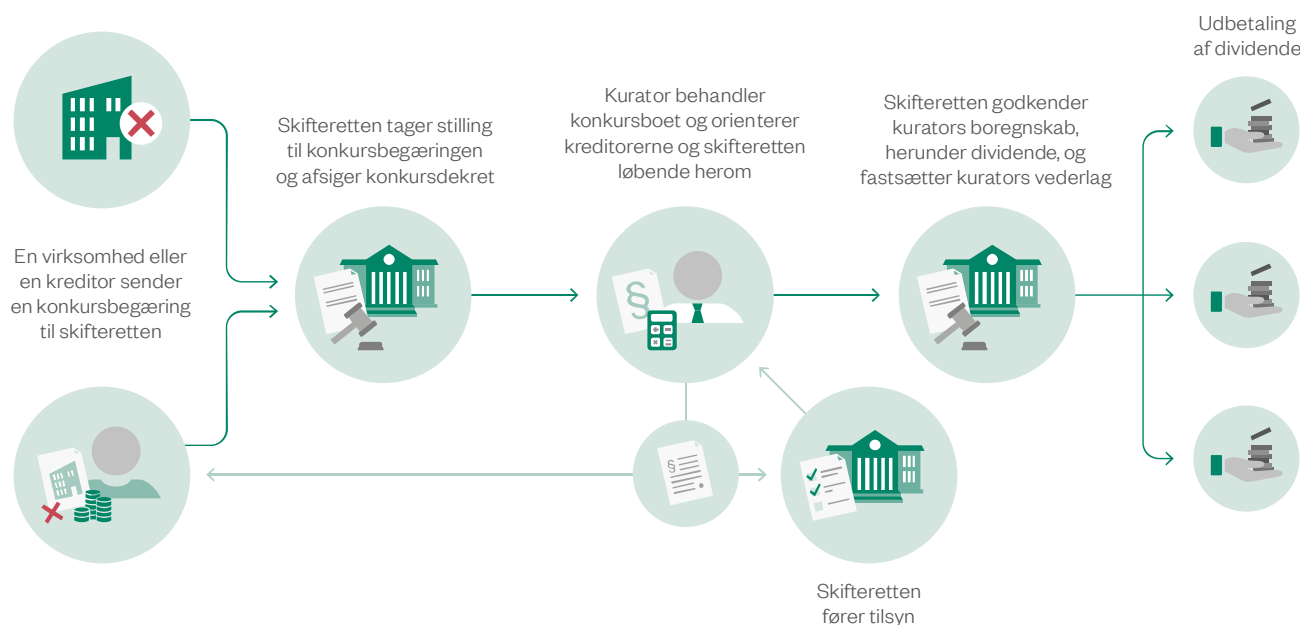
Bekendtgørelse nr. 137 af 12. februar 2016 fastsætter regler for skifteretternes tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer.

6. Skifteretterne har ifølge konkursloven pligt til at føre tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Kurator skal derfor løbende orientere både kreditorerne og skifteretten om kurators behandling af konkursboet. Skifteretterne har bemyndigelse til at pålægge kurator at foretage det fornødne til fremme af behandlingen af konkursboet.

Justitsministeren har fastsat regler for skifteretternes tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. Reglerne fremgår af bekendtgørelsen om tilsyn med konkursboer.

7. Figur 1 viser i hovedtræk forløbet for en typisk konkursbehandling.

Figur 1
Forløbet for en typisk konkursbehandling

Kilde: Rigsrevisionen.

8. Folketinget har i konkursloven fastsat regler for konkursbehandling, som domstolene skal følge. Herudover er domstolene uafhængige. Det betyder bl.a., at regeringen, herunder justitsministeren, ikke har instruktionsbeføjelse over for domstolene. Domstolene hører bevillingsmæssigt under Justitsministeriets ressortområde.

1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning

9. Vi redegør i det følgende for undersøgelsens revisionskriterier, metode og afgrænsning.

Revisionskriterier

10. I afsnit 2.1-2.4 besvarer vi Statsrevisorernes spørgsmål om skifteretternes tilsyn med kurators behandling af konkursboer.

11. Skifteretterne dokumenterer systematisk det stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. I afsnit 2.1 undersøger vi, om skifteretterne i tilstrækkeligt omfang har gennemført det stikprøvebaserede tilsyn.

Vi lægger til grund for vores vurdering, at der skal være et rimeligt forhold mellem omfanget af skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn og andelen af bemærkninger til kurator som følge af tilsynet. Det betyder, at hvis andelen af bemærkninger er høj, er det væsentligt, at tilsynet har et større omfang.

12. I afsnit 2.2 undersøger vi skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Skifteretterne dokumenterer ikke systematisk gennemførelsen af dette tilsyn. Fx dokumenterer skifteretterne ikke systematisk, hver gang de har læst en redegørelse fra kurator. Kun i de tilfælde, hvor skifteretten har reageret i forhold til kurator og fx har pålagt kurator at gøre noget konkret, vil det fremgå af dokumentationen for det konkrete konkursbo. Vi kan derfor ikke undersøge det samlede omfang af denne del af skifteretternes tilsyn og dermed heller ikke vurdere, om indsatsen er tilstrækkelig.

13. Der er hverken i regelgrundlaget eller i skifteretterne opstillet mål for sagsbehandlingstiden for konkursboer for årene 2016-2021. Derfor præsenterer vi i afsnit 2.3 fakta, men giver ikke en vurdering heraf.

Fastsættelse af kurators vederlag

Ifølge konkurslovens § 239, stk. 2, skal fastsættelsen af vederlaget ske ud fra en samlet vurdering af det udførte arbejde. Ved vurderingen skal der navnlig tages hensyn til arbejdets omfang og konkursboets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og det under de givne omstændigheder opnåede resultat.

14. Kurators vederlag er nært forbundet med kurators tidsforbrug. Når skifteretterne fastsætter vederlag til kurator og udbetaling af dividende, er der tale om retslige afgørelser. Rigsrevisionen tager ikke stilling til de juridiske vurderinger, der ligger til grund for de retslige afgørelser. Derfor giver vi ikke en vurdering heraf i afsnit 2.3 og afsnit 2.4, der handler om kurators tidsforbrug og vederlag samt udbetaling af dividende.

Metode og afgrænsning

15. Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af materiale fra skifteretterne og på dataudtræk fra Domstolsstyrelsen. Undersøgelsens metodiske tilgang er uddybet i bilag 2.

Undersøgelsen af skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer er baseret på en gennemgang af skifteretternes dokumentation for alle gennemførte tilsyn i perioden 2016-2021.

Undersøgelsen af skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold, er baseret på en gennemgang af skifteretternes dokumentation for en stikprøve af konkursboer. Det er resursekrævende for skifteretterne at finde det relevante materiale for de udvalgte konkursboer. Stikprøven er derfor afgrænset til det første og sidste år i den periode, som Statsrevisorerne har anmodet Rigsrevisionen om at undersøge.

Vi har gennemgået en stikprøve på 170 konkursboer, der er fordelt på 85 konkursboer afsluttet i 2016 og 85 konkursboer afsluttet i 2021. Stikprøvens størrelse gør, at det – med en vis fejlmargen – er muligt at generalisere stikprøvens resultater til alle konkursboer for begge år under ét. Stikprøvens størrelse gør det ikke muligt at konkludere på årene enkeltvist og dermed sammenligne 2016 med 2021.

Undersøgelsen af sagsbehandlingstiden er baseret på et dataudtræk fra Domstolsstyrelsen.

Undersøgelsen af kurators tidsforbrug og vederlag er baseret på vores gennemgang af udvalgte konkursboer. Dokumentationen for de 170 konkursboer, som vi har modtaget fra skifteretterne, indeholder imidlertid ikke alle relevante oplysninger om tidsforbrug og vederlag. Det skyldes primært, at det ikke er alle skifteretter, som har gemt alle oplysninger om de konkursboer, der er afsluttet i 2016. Dokumentationen for 133 konkursboer indeholder oplysninger om kurators tidsforbrug, og dokumentationen for 160 konkursboer indeholder oplysninger om kurators vederlag. Antallet af konkursboer er dog i begge tilfælde stort nok til, at vi kan generalisere stikprøvens resultater til alle konkursboer med en rimelig sikkerhed.

Undersøgelsen af den udbetalte dividende er baseret på vores gennemgang af udvalgte konkursboer. Dokumentationen for de 170 konkursboer, som vi har modtaget fra skifteretterne, indeholder imidlertid kun alle relevante oplysninger om den udbetalte dividende for 138 af konkursboerne. Antallet af konkursboer er dog stort nok til, at vi kan generalisere stikprøvens resultater til alle konkursboer med en rimelig sikkerhed.

16. Undersøgelsen er tidsmæssigt afgrænset til perioden 2016-2021.

17. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, jf. bilag 2.

18. Statsrevisorernes spørgsmål og angivelse af, i hvilke afsnit spørgsmålene bliver besvaret, fremgår af bilag 1. I bilag 2 er undersøgelsens metodiske tilgang beskrevet.

2. Skifteretternes tilsyn med konkursboer

2.1. Skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer

19. Vi har undersøgt, om skifteretterne i tilstrækkeligt omfang har gennemført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer.

Justitsministeriet har udstedt en bekendtgørelse, der fastsætter regler for, at skifteretterne skal føre et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer. Skifteretterne skal bl.a. føre tilsyn med, at kurator fører et korrekt bogholderi over konkursboet, og at kurator har oprettet en særskilt bankkonto til det enkelte konkursbo, hvis der er kontante midler i boet. Det er ikke nærmere præciseret, hvor hyppigt det stikprøvebaserede tilsyn skal føres, eller hvor stor stikprøven skal være.

Vi lægger til grund for vores vurdering, at der skal være et rimeligt forhold mellem omfanget af skifteretternes stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer og andelen af bemærkninger til kurator som følge af tilsynet. Det betyder, at hvis andelen af bemærkninger er høj, bør omfanget af konkursboer, der udtages til eftersyn, have et større omfang, end hvis andelen af bemærkninger er lav.

Med *tilsynets omfang* mener vi både, hvor hyppigt skifteretten udtager konkursboer til eftersyn, og hvor stor en andel de udtagne konkursboer udgør i forhold til det samlede antal konkursboer, som skifteretten har behandlet.

Med *andelen af bemærkninger* mener vi både den andel af *den enkelte* skifterets tilsyn, der har ført til bemærkninger, og den andel af *alle* skiftereters tilsyn, der har ført til bemærkninger.

20. Undersøgelsen viser, at det på tværs af de 21 skifteretter varierer, hvor hyppigt skifteretterne udtager konkursboer til eftersyn. 8 skifteretter har enten slet ikke udtaget eller kun i ét af årene i perioden 2016-2021 udtaget konkursboer til eftersyn. Andelen af konkursboer, der udtages til eftersyn, varierer også mellem skifteretterne. Den gennemsnitlige andel for alle skifteretter er 0,4 %.

Undersøgelsen viser også, at skifteretterne samlet set har haft bemærkninger til 33 % af de konkursboer, som skifteretterne har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021.

21. Det er Rigsrevisionens vurdering, at det samlet set er en relativt høj andel af skifteretternes eftersyn, der har ført til bemærkninger. Det er derfor væsentligt, at tilsynet har et vist omfang, hvilket efter Rigsrevisionens vurdering ikke i tilstrækkelig grad er tilfældet for alle skifteretter.

Rigsrevisionen anbefaler, at de skifteretter, som sjældent udtager eller slet ikke har udtaget konkursboer til eftersyn, øger hyppigheden af tilsynet. Rigsrevisionen anbefaler også, at de skifteretter, som har udtaget en relativt lille andel af konkursboer til eftersyn, udtager flere konkursboer til eftersyn.

Omfanget af det stikprøvebaserede tilsyn

22. Skifteretterne udtager stikprøvevis konkursboer til eftersyn. Tabel 1 viser, hvor mange konkursboer skifteretterne har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021.

Tabel 1

Antal konkursboer, der er udtaget til eftersyn, og antal afsluttede konkursboer i perioden 2016-2021

Skifteret	Konkursboer udtaget til eftersyn							Afsluttede konkursboer 2016-2021
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	I alt	
Sø- og Handelsretten		2	8	10	1	2	23	19.223
Roskilde	4		1	1	6	7	19	2.041
Herning		4	4	6		2	16	828
Horsens				4	5	6	15	1.052
Sønderborg	3		3	4	4		14	848
Bornholm		6		6			12	155
Aarhus		2		3		4	9	2.455
Kolding		2			2	3	7	1.021
Næstved		6		1			7	1.196
Esbjerg		2		2	1	1	6	839
Hillerød		6					6	1.239
Nykøbing Falster	2		4				6	659
Aalborg	1		4				5	1.428
Helsingør		2			2		4	655
Holbæk		4					4	879
Hjørring			3				3	1.080
Holstebro		3					3	574
Svendborg	3						3	673
Viborg			2				2	1.010
Odense							0	1.673
Randers							-	1.131
I alt	13	39	29	37	21	25	164	40.659

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra skifteretterne og oplysninger fra Domstolsstyrelsen.

Det fremgår af tabel 1, at skifteretterne i perioden 2016-2021 samlet set har udtaget 164 konkursboer til eftersyn. Dette skal ses i sammenhæng med, at der i perioden er afsluttet mere end 40.000 konkursboer.

Skifteretten i Odense har oplyst, at skifteretten ikke har udtaget konkursboer til eftersyn i perioden 2016-2021 på grund af begrænsede resurser.

Skifteretten i Randers har oplyst, at skifterettens eftersyn er journalført for det enkelte konkursbo, og at skifteretten ikke har mulighed for at finde dokumentationen efterfølgende. Pr. 1. januar 2022 har skifteretten ændret praksis, så retsbøgerne fra tilsyn bliver gemt samlet, og så retsbøgerne kan fremfindes. I tabellen er der ikke data for skifteretten i Randers, da skifteretten ikke har sendt dokumentation for, at skifteretten har udtaget konkursboer til eftersyn.

Det fremgår også af tabellen, at der er stor forskel på, hvor hyppigt skifteretterne har udtaget konkursboer til eftersyn. Skifteretten i Roskilde og Sø- og Handelsretten har udtaget konkursboer til eftersyn i 5 af de 6 år, som perioden omfatter, hvilket er det hyppigste blandt skifteretterne. 8 skifteretter har derimod enten slet ikke udtaget eller kun i ét af årene i perioden 2016-2021 udtaget konkursboer til eftersyn. Ud over skifteretterne i Odense og Randers er der 6 skifteretter, som kun i ét af årene har udtaget konkursboer til eftersyn. Det gælder skifteretterne i Hillerød, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Svendborg og Viborg.

23. I tabel 2 har vi sammenholdt antallet af eftersyn med antallet af afsluttede konkursboer i perioden 2016-2021.

Tabel 2**Andelen af afsluttede konkursboer, der er udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021**

Skifteret	Afsluttede konkursboer	Konkursboer, der er udtaget til eftersyn	Andelen af afsluttede konkursboer, der er udtaget til eftersyn
Bornholm	155	12	7,7 %
Herning	828	16	1,9 %
Sønderborg	848	14	1,7 %
Horsens	1.052	15	1,4 %
Roskilde	2.041	19	0,9 %
Nykøbing Falster	659	6	0,9 %
Esbjerg	839	6	0,7 %
Kolding	1.021	7	0,7 %
Helsingør	655	4	0,6 %
Næstved	1.196	7	0,6 %
Holstebro	574	3	0,5 %
Hillerød	1.239	6	0,5 %
Holbæk	879	4	0,5 %
Svendborg	673	3	0,4 %
Aarhus	2.455	9	0,4 %
Aalborg	1.428	5	0,4 %
Hjørring	1.080	3	0,3 %
Viborg	1.010	2	0,2 %
Sø- og Handelsretten	19.223	23	0,1 %
Odense	1.673	0	0,0 %
Randers	1.131	-	-
I alt	40.659	164	0,4 %

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra skifteretterne og oplysninger fra Domsstolsstyrelsen.

Det fremgår af tabel 2, at de 164 konkursboer, som skifteretterne samlet set har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021, udgør 0,4 % af det samlede antal afsluttede konkursboer i samme periode.

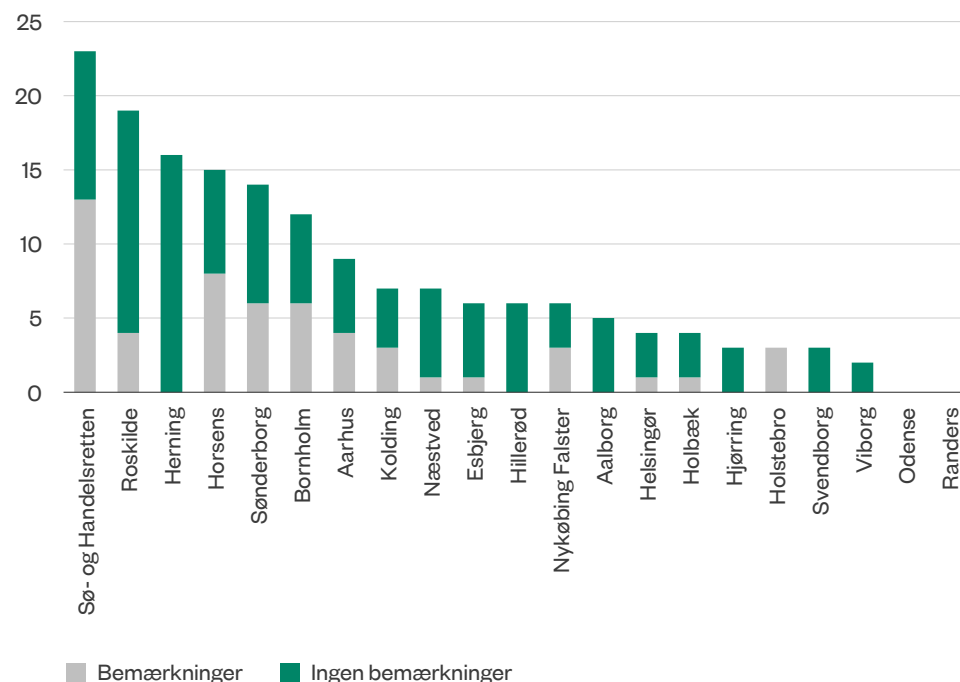
Det fremgår også af tabellen, at der er stor forskel på, hvor stor en andel af de afsluttede konkursboer skifteretterne har udtaget til eftersyn. Skifteretten på Bornholm – som dog kun har afsluttet 155 konkursboer i perioden – ligger højest med 7,7 %. Skifteretten i Herning ligger også relativt højt med 1,9 %. Derimod ligger Sø- og Handelsretten – som er den skifteret, der har udtaget flest konkursboer til eftersyn – relativt lavt med 0,1 %.

Bemærkninger til kurator

24. Figur 2 viser, hvor mange af de konkursboer, som skifteretterne har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021, der har ført til bemærkninger, dvs. hvor skifteretten har påpeget forhold ved konkursboet, som kurator er blevet bedt om at rette op på.

Figur 2

Antal konkursboer udtaget til eftersyn med og uden bemærkninger i perioden 2016-2021 fordelt på skifteretter

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra skifteretterne.

Det fremgår af figur 2, at 13 af de 19 skifteretter, der har udtaget konkursboer til eftersyn i perioden 2016-2021, har haft bemærkninger. De øvrige 6 skifteretter har ikke haft bemærkninger. Der er stor forskel på, hvor stor en andel af de konkursboer, som skifteretterne har udtaget til eftersyn, der har ført til bemærkninger. Skifteretten i Holstebro har bemærkninger til alle 3 konkursboer, der er udtaget til eftersyn, mens Sø- og Handelsretten har bemærkninger i 13 af de 23 konkursboer, der er udtaget til eftersyn.

Samlet set har skifteretterne haft bemærkninger til 54 af de 164 konkursboer, som skifteretterne har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021. Det svarer til 33 % af de udtagne konkursboer.

25. Tabel 3 viser antallet af skifteretternes bemærkninger til kurator fordelt på typer af bemærkninger.

Tabel 3

Skifteretternes bemærkninger til kurator vedrørende de konkursboer, der er udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021

	Antal bemærkninger ¹⁾
Kravet om, at kurator skal oprette en særskilt bankkonto (jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1)	28
Kravene til kurators bogholderi (jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1 og stk. 2)	24
Kravet om, at kurator tegner en kautionsforsikring (jf. konkurslovens § 111)	8
Andre bemærkninger	4

¹⁾ Summen af de forskellige typer af bemærkninger er højere end de 54 eftersyn, der har ført til bemærkninger. Det skyldes, at der ved nogle eftersyn er givet flere forskellige bemærkninger.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra skifteretterne.

Det fremgår af tabel 3, at bemærkningerne hyppigst vedrører kravet om, at kurator skal oprette en særskilt bankkonto til det enkelte konkursbo, hvis der er kontante midler i boet. I nogle tilfælde har kontoen ikke været oprettet, og i andre tilfælde er den oprettet for sent. Næsten lige så mange bemærkninger vedrører kravene til kurators bogholderi. Det drejer sig fx om poster, som ikke er bogført, eller bilag, som mangler. Det er væsentligt, at kravene overholdes, fordi det både er med til at sikre, at der hele tiden er fuld gennemsigtighed i kurators forvaltning af konkursboet, og med til at sikre, at midlerne i konkursboet holdes adskilt fra kurators økonomi.

8 bemærkninger vedrører konkurslovens krav om, at kurator – straks efter at kurator er udpeget – skal tegne en kautionsforsikring eller på anden måde sikre konkursboet mod tab. Kautionsforsikringen er i disse tilfælde enten ikke tegnet, tegnet for sent eller ikke tilstrækkeligt dækkende. Kautionsforsikringen er vigtig, da den reducerer risikoen for, at kreditorerne lider store tab.

Endelig har skifteretterne i 4 tilfælde haft andre bemærkninger, der typisk handler om, at kurator ikke har sendt eller for sent har sendt meddelelser til konkursboets kreditorer.

2.2. Skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold

26. Vi har undersøgt omfanget og karakteren af skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold. Det betyder, at kurator fremmer behandlingen mest muligt, og at de enkelte skridt i kurators behandling sker, så snart det er muligt og forsvarligt.

Det følger af konkursloven, at skifteretterne løbende skal føre tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold, og at tilsynet skal omfatte alle konkursboer. Det følger ikke af konkursloven, at skifteretterne skal dokumentere tilsynet.

Skifteretterne dokumenterer ikke systematisk, at tilsynet er gennemført. Fx dokumenterer skifteretterne ikke, hver gang de har læst en redegørelse fra kurator. Kun i de tilfælde, hvor skifteretterne har reageret i forhold til kurator og fx har pålagt kurator at gøre noget konkret, vil det fremgå af dokumentationen for det konkrete konkursbo. Vi kan derfor ikke ved at gennemgå dokumentationen for konkursboer undersøge det samlede omfang af denne del af skifteretternes tilsyn. Derfor giver vi ikke en vurdering af denne del af skifteretternes tilsyn.

Vores undersøgelse tager udgangspunkt i en gennemgang af dokumentationen for 170 konkursboer, der er fordelt på 85 konkursboer afsluttet i 2016 og 85 konkursboer afsluttet i 2021.

27. Tabel 4 viser antal bemærkninger og karakteren heraf i de 18 tilfælde, hvor skifteretterne har haft bemærkninger til kurator i forbindelse med det løbende tilsyn, som skifteretterne skal føre med alle konkursboer.

Tabel 4
Skifteretternes bemærkninger til kurator

	Antal konkursboer
Bemærkninger, der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt kurator fremmer behandlingen af konkursboet uden unødigt ophold	
Manglende boredegørelse	11
Manglende skifteafgift/retsafgift	2
Kritik af kurators tidsforbrug	1
Bemærkninger om kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboet	
Kravene til kurators bogholderi (jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1 og stk. 2)	7
Kravet om, at kurator tegner en kautionsforsikring (jf. konkursloven § 111)	1

Note: Skifteretterne har haft bemærkninger til kurator i 18 konkursboer. I 3 af konkursboerne har skifteretterne haft mere end én bemærkning. Derfor er summen af de forskellige bemærkninger højere end 18.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af dokumentationen for 170 konkursboer.

Det fremgår af tabel 4, at bemærkningerne både vedrører spørgsmålet om, hvorvidt kurator fremmer behandlingen af konkursboet uden unødigt ophold, og kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboet.

Skifteretternes bemærkninger om, hvorvidt kurator fremmer behandlingen af konkursboet uden unødigt ophold, handler oftest om, at kurator ikke har sendt en boredegørelse til skifteretten, og at skifteretten derfor har rykket for redegørelsen.

Skifteretternes bemærkninger om kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer drejer sig først og fremmest om bemærkninger om kurators bogholderi.

Bemærkningerne har ført til, at kurator er blevet bedt om at sende den manglende dokumentation eller boredegørelse til skifteretten.

I ét tilfælde har en skifteret udtalt kritik af kurators tidsforbrug. Kritikken medførte, at kurators salær blev nedsat med ca. 10 % fra 950.000 kr. til 850.000 kr. Skifteretten har baseret sin afgørelse på en bestemmelse i konkursloven, der indebærer, at skifteretten kan lade sin vurdering af, om kurator har fremmet behandlingen af konkursboet uden unødigt ophold, indgå i fastsættelsen af kurators vederlag.

28. Statsrevisorerne har bedt Rigsrevisionen om at undersøge, i hvilket omfang skyldneren eller kreditorerne har anvendt konkurslovens § 127 a, der giver dem mulighed for at forlange, at skifteretten benytter sine beføjelser til fx at kræve, at kurator afgiver yderligere oplysninger om konkursboets forhold, og at pålægge kurator at udarbejde statusoversigter eller redegørelser. Det følger af § 127 a, at skyldneren eller kreditorerne kun kan anvende denne mulighed, hvis det er nødvendigt på grund af kravet i artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om behandling af sagen inden for en rimelig frist.

I vores undersøgelse har der ikke været nogen tilfælde, hvor en skyldner eller kreditor har forlangt, at en skifteret har udnyttet disse beføjelser.

29. Endelig har Statsrevisorerne bedt Rigsrevisionen om at undersøge, i hvilket omfang skifteretterne har afsat kurator. Konkurslovens § 114 giver skifteretten mulighed for at afsætte kurator, hvis særlige grunde taler for det.

I vores undersøgelse har der ikke været nogen tilfælde, hvor skifteretten har afsat kurator.

2.3. Sagsbehandlingstiden for konkursboer samt kurators tidsforbrug og vederlag

30. Vi har undersøgt udviklingen i sagsbehandlingstiden for konkursboer samt kurators tidsforbrug og vederlag.

Sagsbehandlingstiden for konkursboer

31. Vi har opgjort de gennemsnitlige sagsbehandlingstider i perioden 2016-2021 på baggrund af data fra Domstolsstyrelsen. Sagsbehandlingstiden er opgjort, fra skifteretten afsiger konkursdekret, til konkursboet afsluttes.

32. Tabel 5 viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for konkursboer.

Tabel 5
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for konkursboer fra konkursdekret til afgørelse i perioden 2016-2021 (i måneder)

Skifteret	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bornholm	15,7	16,4	12,5	10,1	13,2	12,1
Esbjerg	14,8	17,6	17,4	16,9	16,2	15,8
Helsingør	23,3	21,7	19,4	17,9	19,0	13,8
Herning	24,9	19,3	18,3	16,3	17,6	20,6
Hillerød	19,7	15,1	14,0	12,9	13,6	13,6
Hjørring	14,5	13,2	13,5	11,4	16,2	11,5
Holbæk	21,1	16,2	14,0	14,7	15,5	15,4
Holstebro	17,3	16,9	16,0	17,8	17,3	20,0
Horsens	24,1	20,8	15,1	15,8	16,0	17,4
Kolding	18,5	21,2	22,5	19,1	19,7	18,4
Nykøbing Falster	16,3	16,5	14,7	14,2	13,7	17,4
Næstved	15,9	13,0	14,1	13,8	13,7	14,1
Odense	19,8	17,3	14,7	15,1	16,3	10,2
Randers	14,4	15,1	17,6	13,7	16,6	15,6
Roskilde	13,6	14,2	15,6	15,0	14,8	16,4
Svendborg	19,6	19,1	15,6	15,5	17,2	17,0
Sø- og Handelsretten	16,2	14,6	14,5	14,5	15,2	14,2
Sønderborg	14,4	18,3	25,1	16,5	18,0	15,9
Viborg	15,4	15,5	16,1	16,8	18,1	18,8
Aalborg	16,4	16,3	17,9	17,1	16,6	16,5
Aarhus	15,1	14,8	12,4	13,5	13,7	9,5
Alle skifteretter	16,8	15,6	15,4	14,8	15,5	14,4

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Domstolsstyrelsen.

Det fremgår af tabel 5, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er faldet fra 16,8 måneder i 2016 til 14,4 måneder i 2021. På tværs af skifteretterne varierer de gennemsnitlige sagsbehandlingstider i 2021 fra 9,5 måneder i skifteretten i Aarhus til 20,6 måneder i skifteretten i Herning.

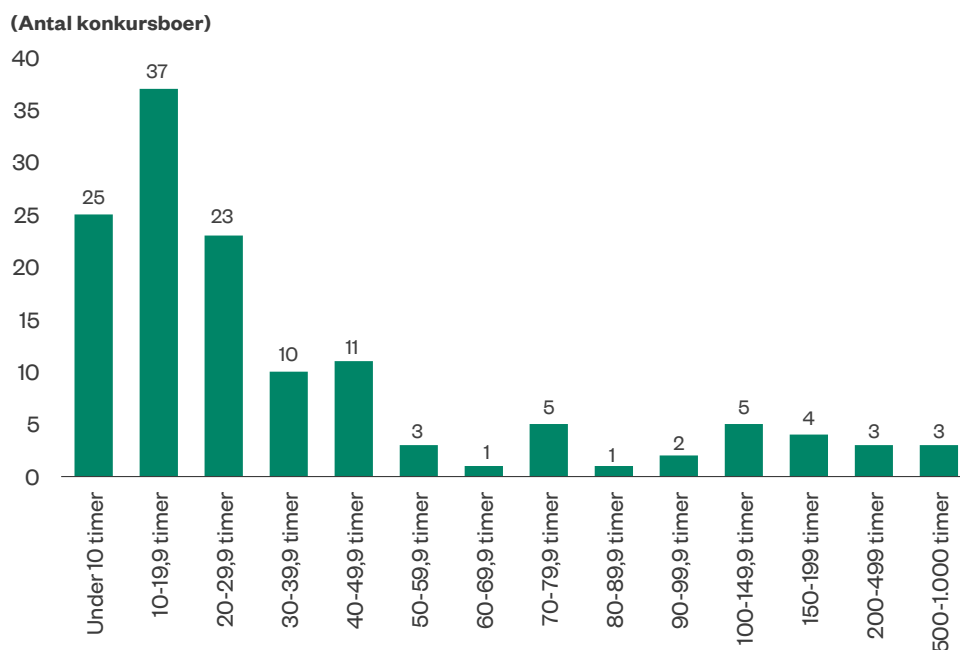
Ud over den sagsbehandlingstid, der er fremgår af tabellen, gik der i perioden 2016-2021 i gennemsnit 17 dage, fra skifteretten modtog en konkursbegæring, til der blev afsagt konkursdekret.

Kurators tidsforbrug og vederlag

33. På baggrund af vores gennemgang af dokumentationen for 170 konkursboer har vi opgjort kurators tidsforbrug. Der er oplysninger om kurators tidsforbrug i dokumentationen for 133 af konkursboerne. Figur 3 viser kurators tidsforbrug pr. konkursbo opgjort i intervaller.

Figur 3

Kurators tidsforbrug pr. konkursbo

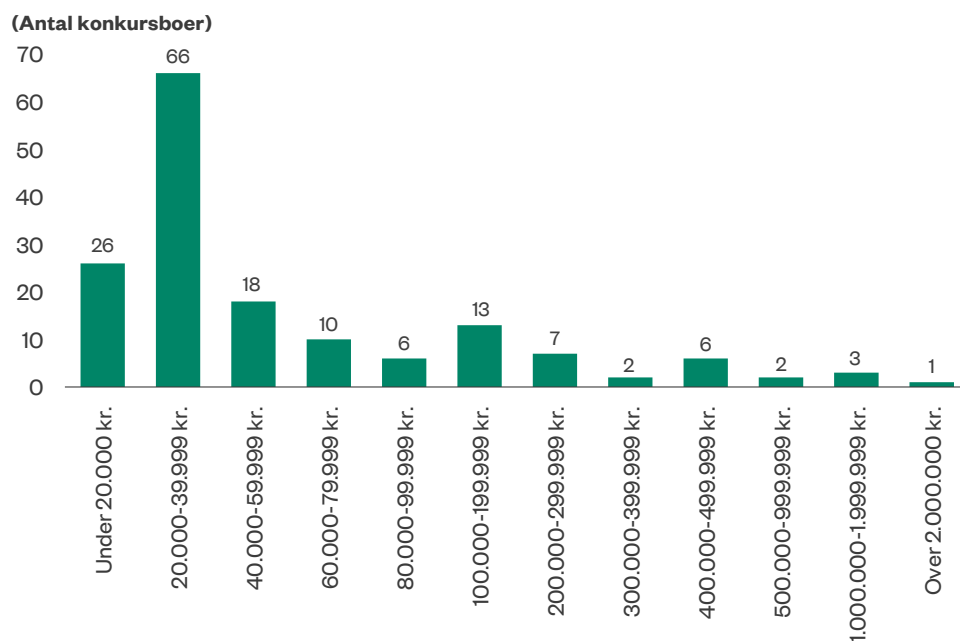

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af dokumentationen for 133 konkursboer.

Det fremgår af figur 3, at kurators tidsforbrug varierer i de enkelte konkursboer. Kurator har brugt 1,5 timer i konkursboet med det laveste tidsforbrug og 925 timer i konkursboet med det højeste tidsforbrug. Det store spænd i tidsforbruget skyldes først og fremmest, at de enkelte konkursboer varierer meget både i kompleksitet og økonomisk omfang. Det gennemsnitlige tidsforbrug i de 133 konkursboer har været 54 timer. I 85 konkursboer – svarende til 64 % af konkursboerne – har kurators tidsforbrug været mindre end 30 timer.

34. På baggrund af vores gennemgang af dokumentationen for 170 konkursboer har vi undersøgt, hvor meget der udbetales i vederlag til kurator. Der er oplysninger om kurators vederlag i dokumentationen for 160 af konkursboerne. Figur 4 viser kurators vederlag pr. konkursbo opgjort i intervaller.

Figur 4
Kurators vederlag pr. konkursbo

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af dokumentationen for 160 konkursboer.

Det fremgår af figur 4, at kurators vederlag varierer i de enkelte konkursboer. Variationen svarer nogenlunde til variationen i kurators tidsforbrug, jf. figur 3. Det skyldes, at kurators vederlag altovervejende fastsættes ud fra kurators tidsforbrug målt i timer. Vederlagene spænder fra 3.750 kr. som det mindste til 2.187.500 kr. som det største. I gennemsnit var vederlaget 115.082 kr. Gennemsnittet trækkes særligt op af enkelte konkursboer med store vederlag. I 110 konkursboer – svarende til 69 % af konkursboerne – var vederlaget mindre end 60.000 kr.

Samlet set er ca. $\frac{2}{3}$ af konkursboerne altså relativt små med et tidsforbrug på under 30 timer og et vederlag på under 60.000 kr. Gennemsnittet trækkes dog op af enkelte konkursboer, der er relativt store.

2.4. Udbetaling af dividende

35. Vi har undersøgt omfanget af udbetalt dividende til de forskellige kreditorer i 170 konkursboer. Herefter har vi undersøgt sammenhængen mellem de realiserede aktiver, der er udbetalt i dividende, og henholdsvis kurators tidsforbrug og vederlag. Dokumentationen for 138 af konkursboerne indeholder oplysninger om udbetalt dividende.

36. Undervejs i behandlingen af et konkursbo er det kurators opgave at sikre boets aktiver. Kurator skal løbende opgøre konkursboets størrelse i form af de aktiver, der er til stede i boet. Når behandlingen er afsluttet, skal de samlede aktiver realiseres og udbetales til konkursboets kreditorer. Det kaldes udbetaling af dividende. Udbetalingen skal følge konkursordenen, der fremgår af konkursloven.

Det skal bemærkes, at der kan være aktiver i konkursboet, som nogen har pant i. Det kan fx være fast ejendom, som en bank eller et realkreditinstitut har pant i. Når sådanne aktiver realiseres, går midlerne i første omgang til panthavere. Dette går forud for udbetaling af dividende. Det betyder, at en gennemgang af udbetalt dividende ikke viser, hvilken dækning der er til kreditorer med pantsikrede krav.

37. Tabel 6 viser antal konkursboer med udbetalt dividende og andelen af kreditorernes krav, der er udbetalt i dividende, fordelt på forskellige niveauer af kreditorer i konkursordenen.

Tabel 6

Udbetalt dividende i gennemsnit og antal konkursboer med udbetalt dividende fordelt på forskellige niveauer af kreditorer i konkursordenen

	Antal konkursboer med udbetalt dividende	Udbetalt dividende i gennemsnit (i procent af kreditors krav)
1. Omkostninger ved konkursboets behandling mv. – typisk kurators vederlag	138	99,6 %
2. Omkostninger ved forsøg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold, fx ved rekonstruktion eller afvikling, samt retsafgift mv.	36	98,2 %
3. Løn og feriepenge til ansatte mv.	12	69,3 %
4. Simple kreditorer	20	18,9 %

Note: Tabellen indeholder ikke alle niveauer i konkursordenen, men kun de niveauer, hvor der i de gennemgåede konkursboer er udbetalt dividende.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af dokumentationen for 138 konkursboer.

Det fremgår af tabel 6, at der er udbetalt dividende til det første niveau af kreditorer i konkursordenen i 138 konkursboer. Dividenden dækker omkostninger ved konkursboets behandling – typisk kurators vederlag. I gennemsnit har den udbetalte dividende udgjort 99,6 % af kreditorernes krav. I ét tilfælde har dividenden været under 100 %. Det skyldes, at konkursboets samlede aktiver i dette tilfælde kun kunne dække ca. 50 % af det vederlag, som skifteretten havde fastsat.

Konkursordenen og dividende

De realiserede aktiver udbetales til kreditorerne i en bestemt rækkefølge. Rækkefølgen kaldes *konkursordenen* og er fastsat i konkurslovens kapitel 10. De enkelte niveauer i konkursordenen er ikke ligestillede, men alle kreditorer på samme niveau er ligestillede. Kreditorer på samme niveau vil således modtage den samme procentdel af deres anmeldte krav. Denne procentdel kaldes også *dividende*. Først når alle kreditorer på et niveau har fået 100 % af deres anmeldte krav, betales der dividende til kreditorerne på næste niveau.

Rekonstruktion

Rekonstruktion er et forsøg på at rette økonomien op, så konkurs undgås.

I 89 af de 138 konkursboer er der kun udbetalt midler til det første niveau af kreditorer i konkursordnen. Det skal ses i sammenhæng med konkurslovens § 143, hvor det fremgår, at konkursboet skal afsluttes snarest muligt, hvis boets midler ikke er tilstrækkelige til at dække omkostningerne til boets behandling. Da værdien af aktiverne i mange konkursboer er relativt lav, er der derfor i mange konkursboer kun udbetalt dividende til det første niveau af kreditorer i konkursordnen.

Når omkostningerne til behandling af konkursboet er dækket, skal boets øvrige aktiver først dække eventuelle omkostninger ved forsøg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold, fx omkostninger til advokaters forsøg på rekonstruktion. Undersøgelsen viser, at der i 36 konkursboer er udbetalt dividende til sådanne krav. I de 36 konkursboer er der i gennemsnit udbetalt 98,2 % af kreditorernes krav.

Herefter følger krav om løn og feriepenge til ansatte. Lønmodtagere får lønnen udbetalt af Lønmodtagernes Garantifond, så de ikke skal vente på konkursbehandlingen. Efterfølgende rejser Lønmodtagernes Garantifond krav mod konkursboet. Der er udbetalt dividende i 12 konkursboer i forbindelse med krav om løn og feriepenge. I de 12 konkursboer er der i gennemsnit udbetalt 69,3 % af de indmeldte krav vedrørende løn og feriepenge. Der har ikke været krav om løn og feriepenge i alle de konkursboer, vi har gennemgået, da der i nogle tilfælde ikke har været ansatte.

I nogle konkursboer er der også udbetalt dividende til simple kreditorer. Krav fra simple kreditorer vedrører bl.a. ubetalte regninger og andre almindelige tilgodehavender. Undersøgelsen viser, at der er udbetalt dividende til simple kreditorer i 20 konkursboer. I de 20 konkursboer udgjorde dividenden i gennemsnit 18,9 % af kreditorernes krav.

38. Vi har undersøgt, om der er en sammenhæng mellem værdien af de realiserede aktiver, der er udbetalt i dividende, og henholdsvis kurators tidsforbrug og vederlag.

Undersøgelsen viser, at der er en klar sammenhæng. Jo højere værdien af de realiserede aktiver er, jo højere er kurators tidsforbrug og vederlag. Dette er uddybet i bilag 2.

Den væsentligste forklaring på denne sammenhæng er, at der er mange konkursboer, hvor der er relativt få aktiver, og hvor konkursboerne derfor afsluttes i henhold til konkurslovens § 143. Det betyder, at der kun udbetales dividende til det første niveau af kreditorer i konkursordnen. I disse konkursboer udgøres den udbetalte dividende langt overvejende af kurators vederlag, og derfor er der en meget stærk sammenhæng mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators vederlag.

Rigsrevisionen, den 9. marts 2023

Birgitte Hansen

/Niels Kjøller Petersen

Bilag 1. Statsrevisorernes anmodning

Vi skal ifølge Statsrevisorerne undersøge	Vi undersøger	Her besvares spørgsmålet
Udviklingen i antal gennemførte stikprøver/konkursboer, som skifteretterne har udtaget til eftersyn i perioden 2016-2021, jf. konkurslovens § 126, stk. 4, og bekendtgørelse nr. 137 af 12. februar 2016 om tilsyn med konkursboer.	<p>Det stikprøvebaserede tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer i perioden 2016-2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har skifteretterne i tilstrækkeligt omfang gennemført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer? 	Afsnit 2.1
<p>Karakteren og omfanget af kritiske bemærkninger fra skifteretterne til kurator som et led i tilsynet, herunder en opgørelse af, i hvor mange tilfælde skifteretterne har afsat kurator, givet påtaler, pålagt sanktioner eller iværksat øvrige tilsynstiltag, jf. bl.a. konkurslovens § 126, stk. 2 og stk. 3, samt § 127 og § 127a, i perioden 2016-2021.</p> <p>I hvilket omfang en skyldner eller en kreditor har forlangt, at en skifteret skulle udnytte sine beføjelser efter konkurslovens § 126, stk. 2, i perioden 2016-2021.</p>	<p>Skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold i 2016 og 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er omfanget og karakteren af skifteretternes bemærkninger til kurator? • I hvilket omfang har en skyldner eller kreditor forlangt, at en skifteret skulle udnytte sine beføjelser? • I hvilket omfang har skifteretterne afsat kurator? 	Afsnit 2.2
<p>Udviklingen i kuratorernes sagsbehandlingstider i perioden 2016-2021, herunder statistik over tidsforbrug for behandling af konkursboer fra fristdag til afslutning, belyst ved gennemsnit og eventuel sammenhæng med konkursboets størrelse/aktivmasse.</p> <p>Udviklingen i skifteretternes fastsættelse af vederlag til kuratorer, bl.a. set i forhold til konkursboets størrelse og behandlingstiden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sagsbehandlingstiden for konkursboer i perioden 2016-2021. • Kurators tidsforbrug i 2016 og 2021. • Kurators vederlag i 2016 og 2021. 	Afsnit 2.3
Dividende modtaget af konkursboets simple kreditorer (% af aktivmassen), herunder sammenholdt med boets værdi/samlede aktivmasse.	<ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af udbetalt dividende til de forskellige kreditorer i 2016 og 2021. • Sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver, der er udbetalt i dividende, og henholdsvis kurators tidsforbrug og vederlag. 	Afsnit 2.4

Bilag 2. Metodisk tilgang

Formålet med undersøgelsen er at undersøge skifteretternes tilsyn med kurators behandling af konkursboer. Derfor har vi undersøgt følgende:

- Har skifteretterne i tilstrækkeligt omfang gennemført et stikprøvebaseret tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer? (afsnit 2.1)
- Hvad er omfanget og karakteren af skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold? (afsnit 2.2)
- Hvad er sagsbehandlingstiden og kurators tidsforbrug og vederlag for konkursboer? (afsnit 2.3)
- I hvilket omfang er der udbetalt dividende til de forskellige kreditorer? (afsnit 2.4).

Undersøgelsen omhandler perioden 2016-2021, jf. Statsrevisorernes anmodning.

Undersøgelsen bygger på en gennemgang af dokumentation fra skifteretterne og på dataudtræk fra Domstolsstyrelsen.

Vi har desuden holdt møde med Sø- og Handelsretten, skifteretten i Herning og Domstolsstyrelsen for at få indsigt i området.

Nedenfor beskrives vores kvalitetssikring, data og metode i flere detaljer.

Kvalitetssikring

Denne undersøgelse er kvalitetssikret via vores interne procedurer for kvalitetssikring, som omfatter høring hos de reviderede samt ledelsesbehandling og sparring på forskellige tidspunkter i undersøgelsesforløbet med chefer og medarbejdere i Rigsrevisionen med relevante kompetencer.

Væsentlige dokumenter

Vi har gennemgået en række dokumenter, herunder:

- konkursloven (lovbekendtgørelse nr. 775 af 3. maj 2021)
- forslag til lov om ændring af konkursloven (L130, fremsat den 21. januar 2007)
- bekendtgørelse om tilsyn med konkursboer (bekendtgørelse nr. 137 af 12. februar 2016)
- skifteretternes dokumentation for alle gennemførte tilsyn med kurators forvaltning af beholdninger og værdipapirer i konkursboer i perioden 2016-2021 (tilsynet føres i henhold til bekendtgørelse om tilsyn med konkursboer)
- skifteretternes dokumentation for en stikprøve bestående af 170 konkursboer
- Domstolsstyrelsens dataudtræk vedrørende sagsbehandlingstiden for konkursboer i perioden 2016-2021 fordelt på skifteretter.

Stikprøve

Formålet med stikprøveundersøgelsen er at undersøge:

- skifteretternes tilsyn med, at kurator fremmer behandlingen af konkursboer uden unødigt ophold
- kurators tidsforbrug
- kurators vederlag
- hvilken dividende der er udbetalt til forskellige typer af anmeldte krav.

Vi har valgt at udtage en stikprøve, da skifteretterne ikke systematisk dokumenterer oplysninger om det løbende tilsyn, kurators tidsforbrug, kurators vederlag og den udbetalte dividende på en måde, der efterfølgende gør det muligt at finde de relevante oplysninger for alle konkursboer.

Vi har udvalgt en repræsentativ stikprøve blandt alle konkursboer med afsagt konkursdekret, der er afsluttet i enten 2016 eller 2021. For at sikre, at fordelingen i stikprøven på tværs af skifteretter afspejler fordelingen i alle konkursboer, har vi udregnet hver skifterets procentvise andel af det samlede antal konkursboer afsluttet i henholdsvis 2016 og 2021. På den baggrund er stikprøveudvælgelsen stratificeret. Det vil fx sige, at ca. 3 % af stikprøvens konkursboer kommer fra skifteretten i Hillerød for 2021, da denne skifteret behandlede 3 % af det samlede antal konkursboer afsluttet i 2021. Ud fra alle konkursboer fra hver skifteret har vi udvalgt konkursboerne i stikprøven simpelt tilfældigt.

Stikprøven indeholder 170 konkursboer, der er fordelt på 85 konkursboer afsluttet i 2016 og 85 konkursboer afsluttet i 2021. Stikprøvens størrelse indebærer en fejlmargen på $\pm 10\%$ og et konfidensinterval på 95 %. Det betyder, at vi med 95 % sikkerhed kan sige, at resultaterne fra stikprøven svarer til populationen inden for $\pm 10\%$. Der er således usikkerhed forbundet med at generalisere stikprøvens resultater til hele populationen. Med stikprøvens størrelse kan vi sige noget om de 2 år under ét. Vi kan ikke sige noget separat om 2016 og 2021 og kan heller ikke sammenligne de 2 år.

Dokumentationen for de 170 konkursboer, som vi har modtaget fra skifteretterne, indeholder ikke alle relevante oplysninger i forhold til besvarelsen af alle undersøgelsens spørgsmål. Det skyldes primært, at det ikke er alle skifteretter, der har gemt alle oplysninger om konkursboerne fra 2016. 133 konkursboer indeholder oplysninger om kurators tidsforbrug, 160 konkursboer indeholder oplysninger om kurators vederlag, og 138 konkursboer indeholder oplysninger om udbetalt dividende. Antallet af konkursboer er dog i alle 3 tilfælde stort nok til, at vi med den angivne usikkerhed kan generalisere stikprøvens resultater til hele populationen.

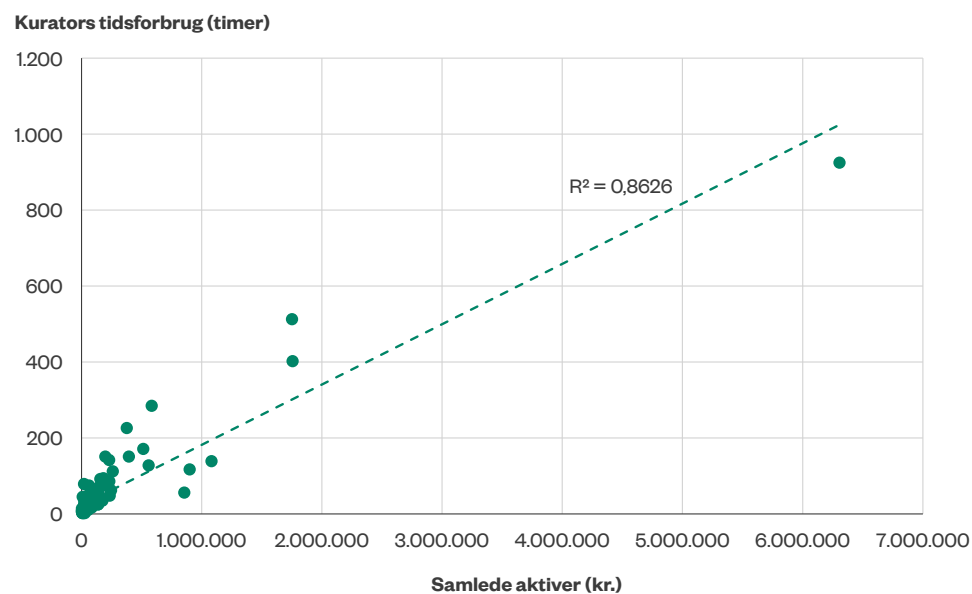
Analyse af sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og henholdsvis kurators tidsforbrug og vederlag

Vi har udarbejdet 2 lineære regressionsanalyser. Den ene analyse viser sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators tidsforbrug. Den anden analyse viser sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators vederlag.

Det er ikke alle konkursboerne i vores stikprøve, der indeholder oplysninger om både værdien af de realiserede aktiver, kurators tidsforbrug og kurators vederlag. Derfor indgår der 126 konkursboer i analysen af sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators tidsforbrug. I analysen af sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators vederlag indgår der 130 konkursboer.

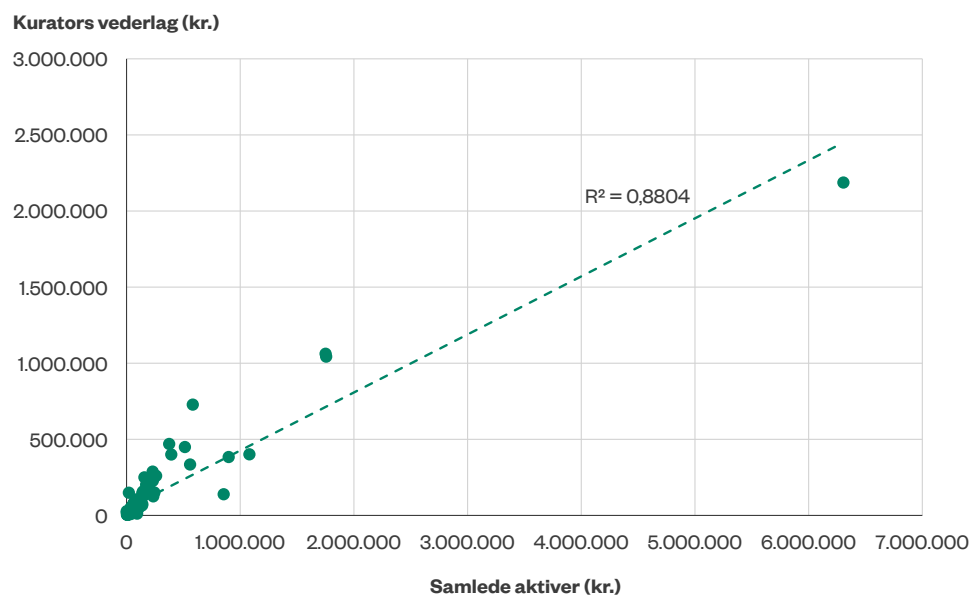
De 2 analyser viser begge en forholdsvis stor R^2 -værdi på henholdsvis 0,86 for sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators tidsforbrug og 0,88 for sammenhængen mellem værdien af de realiserede aktiver og kurators vederlag. Det skal forstås således, at variationen i værdien af de realiserede aktiver teoretisk forklarer 86 % af variationen i kurators tidsforbrug og 88 % af variationen i kurators vederlag. Figur A og B viser sammenhængene.

Figur A
Sammenhæng mellem kurators tidsforbrug og konkursboets samlede aktiver

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af 126 konkursboer.

Figur B
Sammenhæng mellem kurators vederlag og konkursboets samlede aktiver

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af en gennemgang af 130 konkursboer.

Standarderne for offentlig revision

Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).